

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 fir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

CENTRU DE GRAVITATE.

Succesele lui Bánffy — al căror preț se cunoaște însă azi bine — făcuseră pe Maghiari să creadă, că centrul de gravitate al monarhiei pe viitor are să fie — Budapesta. Credeau aceasta cu atât mai mult, cu cât așa ziceau: în urma obstrucțiunii și a scenelor din Reichsrath s'a isprăvit cu Austria și Monarhul nu numai că nu se va mai pute sprigini pe un asemenea stat — anarchic, dar' nici nu va mai locui acolo, ci dimpreună cu întreg corpul diplomatic se va muta la — Budapesta. Ori cel puțin: partea mai mare a anului va petrece-o în Ungaria.

Și pornind înainte pe această temă, Ungurii vedeau deja o curte regală și o capitală strălucită, ca pe vremea Anjou-ilor și a lui Matia Corvinul.

„Budapesti Hirlap“ socotește, că Széll a ajuns deja la succes complet, în cât centrul de gravitate, nu mai e azi nici o îndoeală, a ajuns să fie Budapesta.

Ca motiv principal aducea faptul, că încheierea compromisului s'a întemplat așa fel, în cât se poate compara cu lupta dela Mohaci, pe care au câștigat-o însă — Ungurii!

„Magyarország“ nu împărtășește părerea aceasta, ci prin condeiul lui Bartha Miklós zice:

„A face politică nouă din cauză că centrul de gravitate s'ar fi mutat în Ungaria, este a zidi casă pe temelii închipuite. Pentru-că centrul de gravitate nu-i aici

„Vorbele lui Bismarck da, nu s'au prefăcut în „carne, sânge și oase“. Ba chiar și dispoziția legii despre paritate e încă tot numai o dorință.“

Ear', după ce în felul lui de a scrie, caută să convingă pe cititori, că el, ear' nu cel dela „B. H.“ au dreptate, în același articol (dela 20 c.) ajunge la concluziunea:

„Desigur că ar fi o satisfacție a ambițiunii nobile a neamului nostru, dacă ar ave conștiența, că centrul de gravitate al monarhiei s'a mutat în Ungaria. Pentru-că fiind o seminție tare, neamului nostru îi place și lui să domnească. Fiecare putere are însă un hotar. Nici chiar razele soarelui nu părăsesc în sfera altei planete. Forța noastră națională nu poate umple decât basinul Carpaților. Și încă și aici sunt multe de făcut. Să nu zidim deci cetăți în aer, când chiar și locuința ni e plină de spărturi“.

Mărturisirile acestea ale celui mai șovinist Ungur, partisan al partidului, care are scrise pe steag cele mai îndrăznețe idealuri maghiare, la tot cazul sunt semnificative.

De-o utopie au abzis dar până și matadorii eminamente șoviniști.

E vorba acum să abzică și de ceea-laltă: contopirea în sinul lor a celorlalte seminții din basinul Carpaților. Pentru-că, dacă ar fi o satisfacție a orgoliu-

lui seminției arpadine să domnească peste alte neamuri, în același timp ar fi însă a nedreptăți și a provoca aceste neamuri, im'unându-le cu forța o stăpânire, care nu-'și are rădăcinile sale în legile puse de St. Stefan ca temelii statului ungar.

Vor Ungurii o întărire a statului ungar? O vroim și noi. Vor ca demnitatea acestui stat să fie menținută și chiar să crească?

O vrem și noi. Pare-ni-se însă chiar Bartha e omul, care îndemna toate guvernele țării să maghiarizeze cu foc și sabie și nici o prigonire împotriva naționalităților nu i-se părea destul de tare, întocmai după cum nu știa să fie îndestul de isteț întru invenția mijloacelor de a — slabi Austria.

Părăsească deci matadorii maghiari utopia cu contopirea naționalităților, pentru-ca în cele interne să nu ajungă încă la constatarea unor lucruri și mai triste de-cum e constatarea ce o face, zicând că, în raport cu Austria, statul ungar „militărește este o provincie, ear economiceste o colonie“.

Durere patriotice. Tocmai acum, când în presa maghiară se discută cu atâta plăcere „centrul de gravitate“, eată că vine „N. Wiener Tagblatt“ și din cercarii militare publică următorul comunicat:

„Deodată cu reforma ce se proiectează în învățământul militar, curând se vor înființa și școlile reale de pregătire pentru cadeți. În școlile acestea în decurs de un an ar fi să se pregătească, pentru limba germană, aspiranții elevi până la așa grad, încât să priceapă materialul ce se propune. Faptul, că unii nu știu limba germană, în anii din urmă a esersat tot mai mare influența asupra ostirei și îndeosebi asupra educațiunii militare. Materialul aspiranților pentru școlile de cadeți și a celor reale a slăbit în chip bătător la ochi, ba s'a întâmplat și aceea, că unii candidați peste tot nu s'au știut exprima în limba germană. Prin înființarea școlilor de pregătire ministerul de războiu voește să îndrepteze răul“.

Își poate închipui ori-și-cine, cu cât necaz înregistrează presa maghiară acest comunicat.

„Budapesti Hirlap“ (de la 20 c.) zice, că aceasta însemnează „menținerea unei situațiuni insuportabile“... Și când te gândești că în același timp numitul ziar trebuie să răspundă și lui Bartha în chestia cu „centrul de gravitate“.

SE RIDICĂ DAREA, și anume darea pe venit cl. III, — eată efectul „luptei de la Mohaci“ câștigate de Széll la — Viena. Negustorii, mari și mici, și industriașii vor fi deci mai ales împovărați pe viitor. Ziarele maghiare și înregistrează deja că între patrioți, mai ales la Dobrișin, Oradia-mare și Pojon, supărarea e mare.

Cu educația militară nu 'i-s'a sfetit lui Széll. Cu dările și mai rău se reco-

mandă chiar patrioților. În curând deci lupta dela Mohaci (dată la Viena) va fi recunoscută de TOȚI patrioții nu ca dobândită, ci perdată de — Széll!

PACTUL ECONOMIC DUALISTIC.

II.

Considerațiuni și „cuceriri“ în dreptul public.

(Ag) Legea dualistică ungară (art. XII-a din 1867) în §§. sei 58 și 61, cu privire la comunitatea vamală zice:

„Comunitatea afacerilor comerciale comune (ale celor două jumătăți ale monarhiei) nu isvorește din sancțiunea pragmatică; căci în sensul acesteia, țările Coroanei ungare, ca de drept separate de la celelalte țări ale monarhului, ar putea, prin propriul lor guvern responsabil și propria lor legislațiune, să iee dispozițiuni și să și reguleze afacerile lor comerciale ridicând linii vamale. Deoarece-ce însă între Ungaria și celelalte țări ale Maiestății Sale contactele reciproce de interese sunt numeroase și importante, parlamentul se declară gata a accepta, ca între țările Coroanei ungare pe de o parte, ear' pe de alta între celelalte țări ale M. Sale, să se încheie din timp în timp o convenție comercială-vamală. Această convenție are să stabilească chestiuni, care se referă la comerț și la modul cum are să fie tractat tot ceea ce se ține de comerț. Încheierea acestor convențiuni are să se întemple printr'un contract în așa chip, precum se întemplă aceasta între state neatrănătoare de drept unul de altul.

„Ministeriile responsabile ale ambelor părți au să elaboreze în înțelegere comună, proiectul amănunțit al convențiunii; au să'l aștearnă fiecare parlamentului respectiv, ear' hotărârile luate de ambele parlamente au să fie înaintate M. Sale spre sancționare“.

Pe aceste baze au fost așezate raporturile economice între Ungaria și Austria de la întemeierea dualismului încoace, reînnoindu-se din zece în zece ani, dar' încă cu o condiție esențială, cuprinsă în §. 25 al suspomenitului art. de lege XII., anume ca: „în Austria va dănui constituționalismul deplin“ și că „la încheierea convențiunii comerciale-vamale se va ajunge prin cooperarea parlamentului“ austriac.

Deoarece-ce această cooperare a parlamentului austriac precum e cunoscut și constatat lucru, nu s'a putut îndeplini; nici după 3 ani 1/2, cât au urmat negocierile pentru a treia reînnoire a pactului economic, ear' §. 14 al constituției austriace Ungaria nu vrea să 'l recunoască drept surogat sau înlocuitor al parlamentului, pentru aceasta din urmă s'a născut starea așa zisului drept al teritorului independent vamal, conform §. 68 al art. de lege XII. din 1867, care spune că: „Țeara își rezervă dreptul de a dispune în mod independent, pe cale legală, și toate drepturile în direcția aceasta îi rămân intacte“.

În art. de lege I. din 1898, convocându-se la dispozițiunile legii dualiste, acest drept a fost din nou nu numai accentuat, dar' precum e cunoscut, în ea se zice, că dacă până la finea anului 1898 nu se va ajunge la încheierea pactului pe cale parlamentară și în Austria, guvernul ungar „va lua toate măsurile, fie și numai pe cale administrativă, pentru înființarea vămii separate“ de la 1 Ianuarie anului 1899 încoace.

Dar', în August anul trecut, la Isch-Bánffy a consimțit să se prelungească convenția actuală până la 1903, adăogându se în „clausula“, că:

„Convențiunea comercialo-vamală se reînnoește și după această dată, în mod automat, pe timp nedeterminat, până nu se va fi pronunțat despărțirea economică, între cele două jumătăți ale monarhiei, în mod legal“.

Căci se socotea, că monarhul nici odată nu 'și-ar da sancțiunea la despărțire.

Formula lui Széll, însă astfel glăsuiește:

„Convențiunea comercială-vamală dănuiește până la 1903, negreșit presupunând, că în Ungaria va fi activată pe calea hotărârii legislative de sine stătătoare (önrendelkezés alapján), ear' în Austria cu ajutorul §. 14. Astfel desăvârșită convențiunea comercialo-vamală rămâne în vigoare, în mod automat, până la finea anului 1904, dacă până la acest termen nu se va întempla reînnoirea (adecă normală a pactului, precum se facea până acum în 1877 și 1888. R. „Tr. P.“). Dacă însă anul 1904 va trece fără o nouă arangiere (normală. R. „Tr. P.“) a raporturilor economice ale ambelor jumătăți ale monarhiei, despărțirea economică între Austria și Ungaria va urma de la sine, fără să fie trebuință a pronunța această despărțire printr'o deciziune valabilă a parlamentului ungar“.

Prin urmare, în acest mod era esclusă și ori-ce cooperare, a celui al treilea și suprem factor constituțional, era scoasă din joc sancționarea Coroanei.

Conferența de la Haga.

Delegatul Germaniei, profesorul Zorn, a sosit ieri la Haga. El a venit din Berlin, unde se duse să ia avisul guvernului său asupra chestiunilor din discuție. El a conferat cu Bülow, secretar de stat. Se crede că el are instrucții de a primi proiectul privitor la judecătorile designate. Comisia acestui proiect crede însă, că greutatea nu ușor de învins s'au ivit din partea Germaniei și nici nu se va intruni, până ce Germania nu-'și va fi spus cuvântul definitiv. Comisia înclină pentru o judecătorie facultativă. Se crede că conferența nici nu se va disolva fără a fi ajuns la un rezultat în privința aceasta, chiar dacă Germania nu s'ar alătura celor ce vor primi proiectul. E probabil, că nu multe state vor imita în privința aceasta pe Germania.

Crisa în Franța.

Waldeck-Rousseau n'a reușit nici el să formeze noul cabinet. Aceasta mai ales din cauza lui Krantz și Casimir Perier, cari nu au voit să intre în noua combinație ministerială, și n'au voit anume, pentru-că radicalii impuneau lui Waldeck un program prea sever față de generali, cari au jucat rol în afacerea Dreyfus.

Radicalii învinuesc pe Méline, îl numesc trădător și intrigant pentru că dînsul a pus pedecă, mai ales pentru-că a socotit, că astfel neputându-se forma nici un cabinet, Loubet el însuși va fi silit să demisioneze.

Presă naționalistă și monarchistă se bucură de eșecul lui Waldeck. Ear „Libre Parole“ scrie, că dacă criza mai ține încă vre-o câte-va zile, corpurile legiuitoare se vor putea întruni eară la Versailles.

Loubet a oferit formarea noului guvern d-lui Bourgeois, care se află la Haga ca reprezentant al Franței în conferența de pace. Pe azi Bourgeois este așteptat în Paris.

Din Bucovina.

Era Bourguignon. Nu a trecut bine nu an și jumătate, decând baronul Bourguignon a pășit pentru prima dată pe pământul Bucovinei și s'a instalat în postul de guvernator al acestei țări. Poporul nostru l-a primit cu simpatie, căci de venirea lui se legau pentru noi cele mai legitime așteptări, că a sosit o eră nouă, că volnicile comise față de drepturile noastre vor fi sistate, că persecutarea nelcetată a neamului nostru se va curma. Am așteptat, că odată cu br. Bourguignon va intra în palatul guvernului bunăvoință față de noi, respect de biserică noastră și respect de instituțiile autonome ale țării; am așteptat, ca domnia legii să fie susținută fără oculte și fără știrbire, pentru-că abuzurile de lege produc nesiguranță, disordine și nemulțumire. Crezusem, că br. Bourguignon vine să schimbe acele raporturi nesuferite.

Am dat atunci uitării conflictele vechi între poporul nostru și guvernul țării, căci viuș n'a fost dorința de a crea alte raporturi, armonice și pline de amicie.

Din cale afară sanguinice ni-au fost așteptările și ne-am înșelat deplin. Grabnic se iviră notele discordante. Astăzi între poporul român și br. Bourguignon e atât de profund abisul, încât punte de apropiere nu mai există.

Sub nici un guvernator poporul nostru nu a primit atâtea lovituri, în intervale atât de scurte și într'un mod politicește atât de brusca, ca sub domnia lipsită de inteligență a br-lui Bourguignon.

Înzădar sunt toate declamațiunile de amicie venite de la el. În viața politică numai faptele vorbesc, și până astăzi nici o faptă nu există, care ar dovedi bunăvoință față de noi, în schimb numai fapte, carl greu ne amenință și sunt pline de ostilitate. Astăzi un glas de indignare resună prin toate părțile Bucovinei locuite de Români. Astăzi br. Bourguignon este privit de omul nefast, care a venit, ca să ne desființeze ca națiune română.

„Patria“.

Vestim în același timp, că și cele două numere din urmă ale valorosului ziar din Bucovina au fost confiscate, așa că de Rușali numărul, din care reproducem șirele de mai sus, este mai mult alb, în care însă cuvântul „confiscat“, spune mult. Până și din noutățile zilei și din foiță s'a confiscat.

Puterea Republicei.

Va fi având Republica multe scaderi, e fapt însă, că în Franța în anii din urmă nici cele mai sus puse persoane nu au scăpat de urmările justiției, dacă au căzut în păcat. Dovadă condamnarea lui Eiffel, Lesseps și alți panamiști.

Ear' cât despre stavilirea ori-cărul hatâr, dovadă e următoarea întâmplare:

În anul 1884 Waldeck-Rousseau era ministru de interne și venise la Lyon în afaceri oficioase. Într'o zi înainte de amiază cinci trenuri-express plecară unul după altul de la Lyon spre Paris: Trenul de Turin, de Nizza, de Marseilla, trenul de Geneva și cel de Lyon. Aceste trenuri în intervalul de câte 15 minute se urmau unul pe altul. În cele patru dintăiu însă suirea nu e permisă în Lyon și la gările următoare, fiind-că aceste patru trenuri sunt rezervate pentru călătorii, carl vin din depărțări mai mari. Ministrul Rousseau, însoțit de prefectul districtului Rhone, tocmai atunci pășl pe peronul gării Lyon, când intra în gară trenul accelerat de Geneva. În Franța numai presidentului republicei i-se dă vagon separat; ministrul Waldeck-Rousseau trebuia deci să se mulțumească cu un singur cupeu gol, în care se și așeză împreună cu prefectul său. E de notat, că în Franța ca republică — ministrilor nu li-se dă nici bilet gratuit.

Călăuzul, văzând biletul de la stațiunea Lyon, rugă pe ministrul să se dea jos și să aștepte încă un pătrar de oară, până ce adevăc are să plece proximal tren special al Lyonului: — Cu acesta poate să călătorească, însă cu cel de Geneva nu! Prefectul însă, voinđ să împlinească voia șefului său, se duse la șeful gării și îi zise:

— Ministrului de interne doar' tot îi veți îngădui să călătorească cu acest tren până la Paris!

— Asta nu se poate! — răspuse șeful gării.—Aceasta o oprește ordinaul nostru!

— Dar eu îți pruncesc — replică cu furie prefectul, — ca cu acest tren să duceți pe ministrul!

— D-Ta așa-dar' recuizezi paragraful? — întrebă severul șef de gară.

— Da! — răspuse prefectul.

— Atunci între noi toate sunt în ordine! — Încheiă discuția șeful de gară, și ministrul Waldeck-Rousseau plecă cu trenul de Geneva, mulțumind prefectului pentru intervenția lui binevoitoare.

Această grăbire de 15 minute însă l-a costat mult pe ministrul Waldeck-Rousseau: portofoliul de ministru, mandatul de deputat și punerea sa la o parte pe 15 ani; ear prefectul fu rnovat din post.

Șeful gării de Lyon adevăc numai de-cât a făcut arătare despre incident la direcția trenurilor, și casul a ajuns în publicitate. Waldeck-Rousseau a fost interpelat în cameră, și într'o zi fu silit să abzică de toate dignitățile sale, ear' șeful gării din Lyon primi o coroană de aur și fu avansat foarte repede, în timp ce prefectul își perdū chiar și dreptul la pensie, ear în cele din urmă se sinucise.

Acesta a fost sfârșitul primului rol de ministru al lui Waldeck Rousseau.

NOUTAȚI

Arad, 21 Iunie n. 1899.

Părechea imperială a Rusiei, după cum se vestește din Petersburg, negreșit va visita anul viitor expoziția dela Paris. De asemeni se vor duce și la Viena, Roma și Neapoli.

Examenul din Religione și cântarea bisericească s'a ținut la școlile comunale și de stat dinj Tor.-Petroveselo în 10 Iunie n. dela 8—10 oare p. m. De față au fost Prea On. Domn T. Miclea, protopop, însoțit de domni preoți P. Murgu și I. Neagoe; rezultatul a fost foarte bun, ceea-ce numai spre onoare poate servi d-lor preoți, eară Prea On. Domn protopresbiter toată lauda i-se cuvine pentru interesul ce arată în tractul său.

Un jude regesc osândit. Foile din Pesta aduc știrea, că subjudele reg. Boday Auréli dela judecătoria cercuală din Eger a fost osândit la 10 luni de temniță din partea tribunalului de acolo. Osânditul jude este încă om tinăr, dar' acusat pentru o sumedenie de abuzuri. Eată numai una din acestea: Odată un individ Grosz din Kápolna s'a prezentat la dlnsul, ca să-și facă pedeapsa de câteva săptămâni de temniță, ce i-se dictase prin sentință judecătorească. Pentru suma de 24 fl. însă ju-

dele Boday l a dispensat de pedeapsă și l-a trimis acasă. Cunoscut astfel despre „inima sa bună“, Boday adese-ori era vizitat de asemenea musafiri.

Hoția dela Kaposvár. În cauza furtului săvârșit de cassarul Ungváry Károly la banca „Somogygyeji Takarékpénztár“ poliția din Kaposvár a încheiat cercetarea, dar' de urma hoțului încă nu s'a dat. S'a constatat, că hoțul de multă vreme se pregătia pentru acest furt, ceea-ce i-s'a înlesnit mult și prin împregiurarea, că dlnsul era un bun mecanic și foarte adese-ori se ocupa cu ușile casselor de banl. Odată, fiind stricată lăcata unei cassette, a comandat mai multe chei de probă la lăcătușul Zsupán, ear' mai târziu însăși direcția băncii a însărcinat pe Ungváry să nimicească aceste chei. El însă le-a păstrat la sine și de acestea s'a folosit la săvârșirea furtului. E interesant, că hoțul cassar a mai lăsat în cassă 14.000 fl., carl se aflau în bancnote de 5 și de 10 fl; luând cu sine numai cele de 1000 și de 100 fl. La plecare hoțul fugit a fost însoțit până la gară de soția sa și de cei 8 fii ai săi, cărora li-a lăsat numai o sumă de 205 fl.

Încă o hoție în Budapesta. Din capitala Ungariei se vestește, că un domn funcționar de acolo cu numele Boldogh Gyula după ce în curs de vre-o cinci ani a defraudat mai multe sumulițe din banii, ce îi erau încredințați, a luat-o la sănătoasă și s'a sinucis într'o pădure. În niște scrisori, ce le-a adresat părinților săi și unei cunoscute, sinucisul hoț recunoaște, că cinci ani de-e rëndul a furat, fără-ca să i-se descopere crima Acum însă, de frica controleri ce se pornise, hoțul Boldogh a fost silit să-și curme vieța. Se crede că suma defraudată este considerabilă.

Ciclone și grindină. Timpul din luna Iunie a fost un pericol pentru sēmănturi și pentru pomēturi. Pe lângă rețeaua atât de păgubitoare în acest timp, — furtun și grindină au bătut în foarte multe părți ale țării, umplând de groază mai ales pe bieții plugari. Acum se telegrafează din Oradea-mare, că Lunj, a doua zi de Rosali, un adevărat potop s'a descărcat asupra unor ținuturi din Bihor, mai ales însă comuna Sămbățșag și împregiurimea ei au fost de tot greu încercate. Erumpere de nori, ciclone și grindină în timp de câteva minute au nimicit totul din hotarul acestei comune. Furtuna atât a fost de sălbatecă, încât a scos poml din rădăcini, a nimicit o mulțime de vite și a ruinat mai multe case. Câmpul a fost acoperit cu totul de grindina căzută în mărimea nucilor. Sēmănturile și poamele sânt cu desăvârșire nimicite. Desperația oamenilor e nespūsă.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

ULTIMELE SCRISORI ALE LUI

JACOPO ORTIS

(25)

Traducere de

LUCRETIA RUSSU ȘIRIANU.

27 Maiu.

Mă gândesc adeseori: este dară adevărat, că acest chip cereș de inger trăește la noi în lumea noastră comună? Apoi aproape mă tem, că m'am îndrăgostit într'o creațiune a fantasiei mele.

Și cine n'ar fi iubit-o; chiar fără noroc? Unde este omul, care ar fi așa de fericit, să voesc a-mi schimba starea de plâns cu a lui? — Dar' pe de altă parte, cum pot fi eu călăul propriei mele ființe, în cât să mă torturez — și nu recunosc eu? n'am recunoscut eu tot-deauna? — că mă torturez fără speranță? — Poate că la ea

e numai o anumită mândrie de frumusețe ei și chinurile mele — și nu mă iubeste; poate îi inspir milă. Dar' sărutarea ei di vină, care-mi tremură încă pe buze și imi stăpânește toate gândurile? Lacrimile ei? totuși, ah, după un scurt moment imi sbură din brațe; n'a mai îndrăsnit să se uite în ochii mei. Seducător? eu? — și dacă imi trec prin suflet acele cuvinte teribile: Nu voui fi în vecl a ta! devin turbat și mă revolt contra unei crime săngeroase. — Nu tu, tu fecioară nevinovată, eu singur m'am gândit la trădare; și cine știe, poate aș fi adus-o la îndeplinire.

O, numai o sărutare încă dela tine, și apoi lasă-mă pradă visurilor și nebuniei mele dulci! Vreau să mor la picioarele tale; dar' cu totul al tēu, și cu conștiința, că te-am lăsat nevinovată, — dar' și nefericită.

Dacă nu-mi poți fi soție, mă vei petrece cel puțin la mormânt. Nu, nu! Miseria acestei iubiri nenorocite să cadă numai asupra mea. Vreau să plâng o vecnicie, dar' cerul, dragă Teresa, nu va voi, ca să fi multă vreme nenorocită din cauza mea. — Totuși de astă-dată te-am perdut, și chiar tu singură fugi de mine. O, de m'af fi iubit cum te iubesc eu! Și totuși, Lorenzo,

mă mângăiu, când în această îndoială sarbădă, în aceste chinuri mai cer sfat dela rațiune; mă mângăiu, cu vorbele: Nu ești nemuritor. Așa-dară, vom suporta, și până la sfârșit — apoi tot voui părăsi iadul vieții. Mie-mi ajunge. Cu aceste gânduri imi rld de soartea oamenilor, și chiar de Dumnezeu atotputernic.

28 Maiu.

Adeseori imi închipui sfârșitul lumii, și cerul și soarele și marea, toate sferile, în nimic. Dar' dacă și în mijlocul ruinelor generale încă odată — numai încă odată aș pute-o strînge pe Teresa în brațe, aș provoca nimicirea creațiunilor!

29 Maiu des dedimineată.

O iluzie! De ce, când sufletul meu vișător e în paradis și Teresa lângă mine și suflarea ei pe buzele mele, — de ce trebuie un minut în urmă să mă găsesc din nou în mormântul pustiu? O de nu s'ar fi ivit, sau de n'ar fi sburat nici odată aceste momente fericite!

Azi noapte am simțit mâna, care a smuls-o pe ea dela peptul meu. Mi-se părea că aud din depărțare suspinele ei; dar'

perina mea înmuiată de lacrimi, pērul meu asudat, respirația grea, întunecul des și mut — toate, toate imi strigau: Nenorocitul, tu siurezi! — Plin de spaimă și de dor mă svircoliam în pat și îmbrățișam perinile, și căutam din nou să mă arăgesc și să mă torturez.

Dacă m'af vedē, cum rătăcesc prin munți palid și tăcut, căutându-o pe Teresa și temându-mē totuși s'o găsec; de ai vedē, cum adeseori vorbesc cu mine însumi, cum o strig, cum o implor și pe urmă răspund propriei mele voci; cum în sfârșit, istovit de arșița soarelui, mă arunc sub o tufă și adorm și fantasez; — cum adeseori o salut par'că aș zări-o, și-mi închipui c'o îmbrățișez și o sărut — și pe urmă ea dispore și ochii mei se țintesc în abisul unei stânci!

Da, da, trebuie să se sfârșească odată toate.

Un complice al lui Luchenî în Ungaria. Criminalul anarchist Luchenî, asasinul împărătesei-regine Elisabeta, în timpul din urmă s'a mai îmblânzit între zidurile temniței. Cu prilegiul interogatorului, ce i s'a făcut în zilele din urmă, a spus, că un complice al său, care a pregătit arma ucigașă, este un anarchist italian și petrece în Ungaria. Poliția din Svițera a avisat despre aceasta pe ministrul unguresc de interne, care a și recercat pe toate autoritățile din țeară, ca să caute și să pună mâna pe primejdiosul anarchist.

Boala de porci din nou s'a ivit în două locuri în comitatul Aradului, anume: la Ghioroc și pe pusta dela Almás-Iratos.

Altă catastrofă pe mare. Aproape în fiecare zi ni-se semnalează câte-o catastrofă pe mare. Astfel acum vaporul „Mauritius” s'a ciocnit alături cu vaporul german „Ortushof”, care s'a scufundat. S'au înecat în mare 10 mateloți. Căpitanul și 8 alți mateloți au fost scăpați de personalul de pe „Mauritius”.

Cas de moarte. Alexandru Popoviciu, notar în pensie și cassar la cassa de păstrare din Oravița, a reposedat luni, în 191. c. n. în vârstă de 62 ani. Inmormântarea i s'a făcut în 21 Iunie st. n. în cimitierul din Greovaț. — Fie-Y țărina ușoară!

Neolog. Ni-se vestește următorul cas de moarte: Subscriși cu inima trântă de durere aduc la cunoștință, că prea iubita lor Silvia Bichicean, născ. Ardelean, după un morb greu și lung, provăzută fiind cu sfintele Taine, și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Vineri, în 4/16 Iunie a. c., în al 25 lea an al etății sale și al 6-lea al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale prea iubitei reposedate se vor depune spre vecnică odihnă Sâmbătă în 5/17 Iunie a. c., la 4 oare d. a., în cimitierul gr. or. român din loc. Nereu la 4/16 Iunie 1899. Fie-Y țărina ușoară și amintirea vecnică! Silviu Bichicean, garoch, ca soț. Valeriu Bichicean, ca fiu, Ioan și Axenia Raica, ca părinți. Cristofor și Alexandra Bichicean, ca socri. Ioan, Aurel și Pavel Raica, ca frați. Atanasie și Aurelia Suciu, Eremie și Iulia Popoviciu, ca cumnați.

Un general arestat. Mai zilele trecute generalul italian Giletta, bănuț de spionaj, a fost deținut în Nizza din partea pășitorilor de graniță francezi. „Tribuna” din Roma provoacă acum pe guvernul italian, ca să pretindă cu toată energia grabnica eliberare a generalului, dovedită fiind nevinovăția lui. Familia Giletta este o familie patriciană din Nizza. Un nepot al generalului, care fusese căpitan în armata franceză, a fost constrins să iasă din armată, timbrat fiind de *irredentist*. Generalul Giletta a fost deținut pentru faptul, că a făcut o călătorie prin valea Baro până la Pogetto. Pe întregă linia aceasta nu se află nici o singură întăritură franceză; ba tocmai în aceste regiuni mai mulți ofițeri italieni își au domeniile lor. Arestarea generalului Giletta este o insultă pentru armata italiană.

Din viața lui Puskin. Se știe, că marele poet al Rușilor, Puskin, care în toată viața sa a fost un mare amator al libertății, un nelpăcat dușman al prejudecăților și al convențiilor, — a murit în urma unui duel. S'au scris multe despre acest duel, însă până acum mai multe neadevăruri, decât lucruri adevărate. Mai zilele trecute — din incidentul sârbărilor jubileare săvârșite în întreagă Rusia, — Charles Laurent, sub titlul „Sărutul negru”, a publicat date interesante, ca antecedente ale acestui duel. Expunerile sale — zice Laurent — și-le-a luat dintr'un isvor, care lutru toate confirmă adevăritatea acelor. Din istorisirile lui Laurent estragem aci următoarele:

Puskin s'a căsătorit la anul 1831 cu Natalia-Nicolaevna Gontcharon cu care cățiva ani a dus o viață fericită. În scurtă vreme însă, prin noul său amor, tinăra femeie puse capăt fericirii conjugale, îndrăgostindu-se de însuși cumnatul său, baron George

Anthes. Acest baron, care luase de soție pe sora Nataliei numai cu scopul, ca să poată fi și mai aproape de cumnata sa, nu și-a mai bătut capul nici cu soția sa, nici cu amorul lui Puskin, ci începu relațiile neiertate cu soția marelui poet. După istorisirea lui Laurent, — Puskin a descoperit acest lucru în chipul următor: Intr'o seară soția lui Puskin a avut o lungă convorbire cu baronul Anthes la casa poetului. Gelosia lui Puskin era veche și întemeiată; poetul însă voia să fie pe deplin convins despre aceasta. Ii veni o idee. Se sculă de pe scaun și, sub pretext că îndreaptă lampa ce tocmai fumega, își mână mâna cu funinginea lămpii și o stinse. Rămânând în întunec, poetul cu mâna sa negrită de funingine, netezi amabil obrăjii soției sale și eși afară, lăsând împreună și în întunec pe cei doi amoresați. Puțin după aceea poetul se reîntoarse cu o luminare aprinsă și văzu acum negrită și fața baronului Anthes. — Cei doi amoresați își deduseră adevă un scurt sărutat, care fu tradat de funinginea lămpii. În urma acestei întâmplări, la 27 Ianuarie 1837, Puskin avu duelul cu baronul Anthes. Cel dintăiu a pușcat baronul, și în urma împușcătorei poetul căzu la pământ, cotend un țipet ascuțit.

—Duelul încă nu e terminat! esclamă Puskin adversarului său, —rămâi numai pe loc! și, ajutat de martorii sei, dete și el o împușcătură, rânind pe baronul la brațul stâng.

— Murit-a? — Intrebă Puskin.

— Nu! — respuse unul dintre martorii baronului.

— Păcat! — esclamă poetul cu amărăciune și la moment își perdu simțirile.

La două zile după aceasta poetul era mort.

Concert și teatru în Lipova. Corul bisericesc român gr. or. din Lipova, condus de învățătorul Iuliu Putici, a dat luni, a doua zi de Rusaliu, un concert împreună cu reprezentațiune teatrală și cu joc în pavilionul berăriei de acolo. Succesul a fost satisfăcător.

ULTIME ȘTIRI

Rară mistificare.

Correspondentul din Viena al lui „Nar. Listy” telefonează cu data de 19 c. ziarului seu următoarele:

Toate ziarele de azi anunțau, că au sosit aci ministrul-president ungar Szell și ministrul de finanțe ungar Lukács, pentru a urma negocierile cu ministrul de finanțe cisleitan Dr. Karzl și cu Banca austro-ungară privitor la desăvârșirea pactului.

În urma acestei știri au venit la ministerul ungar a latere din Bankgase numeroși oameni politici și alte notabilități, unde însă, spre cea mai mare mirare a lor, au aflat, că *nici un membru al cabinetului ungar n'a sosit la Viena, ba că nici chiar n'au anunțat venirea lor aci.*

În ce mod informațiunea aceasta s'a strecurat în foi, nu este până acum constatat.

„Neue Freie Presse”, care vrea să întreacă pe toate concurențele ei, afirma chiar la sfârșit, ca adaosul seu propriu, că Szell a fost primit în audiență particulară de către monarh; și știa deja înainte a spune despre ce au negociat ministri ungari.

Eacă în ce măsură se poate pune crezământ pe informațiunile „foaiei celei mai bine informate din monarhie.”

München, 21 Iunie. Correspondentul d'acici al ziarului „Frankfurter Zeitung” află, că în vara aceasta domnitorul Germaniei, al Austriei și principele regent al Bavariei se vor întâlni la Reichenhall.

Atena, 21 Iunie. Se fac mari pregătiri aici pentru un pelerinajiu la Roma. Acesta este întâiul pelerinajiu religios al grecilor la Roma.

In Balcani. Filipopol, 21 Iunie. După știrile sosite aci nu se confirmă știrea dată de un ziar din Berlin, că la Dubrița ar fi năvălit în Macedonia o bandă bulgară compusă din 109 inși.

In schimb e adevărat că mai multe bande mici, numărând în total vr'o 40—50 inși au reușit a sparge cordo-nul militar bulgar, îndată ce fusese înființat. Soldații bulgari trăgeau din puști, dar năvălitorii nu răspunsă cu pușcături. Nici soldați turci n'au fost în stare să oprească pe bandiți.

Prăvălie și cărciumă, într'o comună românească de sub podgorie, se dă în arândă. Doritorii să se adreseze administrațiunei ziarului „Tribuna Poporului”.

Se află de închiriat un local potrivit pentru prăvălie în mijlocul satului, constător din 2 chilii pentru șezut cu toate apartamentelor lor; o-sebit de acestea o odaie mare pentru prăvălie (dughian) care are intrarea pe din afară.

Doritorii să se adreseze la subscrisul: Bătrîn Flore, în O. Fazekas Varsand, p. u. Uj Szt-Anna.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:	
Pe un an	fl. 10.—
Pe 1/2 an	” 5.—
Pe 1/4 an	” 2.50
Pe o lună	1.—

Pentru România și străinătate.
Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foarte pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaos popular de 4 pagine.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI.”

Economie.

Grâne.

		20 Iunie.	
		Arad:	B.-Pesta:
Grâu	Iunie	fl. 8.30—8.50	fl. 9.80
	Oct.	„ — — —	8.64
Cucuruz	Iunie	„ 4.15—4.20	„ 4.68
	Iulie	„ — — —	4.72
Orz	—	„ 5.70—5.80	„ —
Săcară	Iunie	„ 6.40—6.60	„ 7.80
	pe Octom.	„ — — —	7.79
Ovăs	Iunie	„ 4.60—4.80	„ 6.00
	Octom.	„ — — —	5.89

Cursul pieții din Arad.

Din 19 Iunie n. 1898.			
Hartie-monetă română	Cump. fl.	9-47	vând 9.51
Lire turcești	„	—	—
Imperial (15 R. aur)	„	18.90	19.—
Ruble rusești 100 a	„	126.—	127.—
Galbeni	„	5.58	5.62
Napoleon-d'or	„	9.48	9.55
100 Marce germane	„	58.50	58.82
Livre sterling	„	11.90	12.50

Porci:

		19 Iunie.	
Ungare; greutate:			
bătrâne	320—380 kg.	42—42.5	cr. p. kg.
tirere	320—390	„ 44—44.5	„ „
	250—390	„ 44—45	„ „
	până 250	„ 45—46	„ „
mijlocie	240—260	„ 47.5—48	„ „
Române	—	„ —	„ „
sârbești	—	„ 44.—46	„ „

Spirit:

		19 Iunie.	
Spirit rafinat;	cu toptanu	55.50	
„	cu micu	56.50	
„ brut	cu toptanu	54.50	
„	cu mic	55.50	

Păstăioase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.50—7.—
„ „ „ cenușii	„ 7.25 7.75
„ „ „ colorate	„ 5.75 6.—
Lințe	10.— 16.—
Mazere pentru fert	11.— —.—
„ „ aurățită	17.— —.—
Macu	31.— 33.—
Fasole albă s'a vând. cu fl.	6.50—7.— 100 kl.
„ boabe rot.	„ 7.25—7.75 „
Lințe fără gârgărițe „	„ 10.—16.— „
Mac	„ 31.—33.— „
Mazere	„ 11.—17.— „
Semăntă de cânepă „	„ —.—11.50 „
Chim	„ —.—28.— „
Unsoare de porc	„ 52.— „
Slănină	„ 43.50—46.— „
Prune 80/85 bucăți bosniace	fl. 12.75
„ 95/100 „	„ 10.50
„ 115/120 „	„ 9.50
„ 80/85 „ sârbești	„ 12.50
„ 95/100 „	„ 9.1/2

Semințe:

Trifoiu roșu: „	„ 98 „ „ 37.—43.—
Lucernă: ung. „	„ 98 „ „ 40.—43.—
„ ital. „	„ 98 „ „ 45.—47.—
In, după calitate	„ 10.50—11.—
Ulei de napi	„ 33.—
Petroleum american rafinat	fl. 22.50 100 kl
„ rusesc	„ 20.— „
„ de Orșova	„ 19.— „
„ de Brașov	„ 18.— „
Spirit grob pentru rafinat	fl. 16.50—16.75
Lână: de vară	fl. 90.—92
„ vânăta	„ 90.—93
„ albă	„ 108.—114

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen	10—13 Kl	fl. 138.—142
„	14—20	„ 143.—148
„ Zweisatz	20—22	„ 133.—135
„ Dreisatz	22—24	„ 140.—142
„	25—26	„ 143.—145
„	26—30	„ 145.—146
„ de bivol	28—32	„ 142.—144

Editor: Aurel Popovici-Barclanu.
Redactor responsabil Ioan Russu Șirlianu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănăști, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Direcția.

Conferințele învățătoresți, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhiepiscopiei din Sibiu. Conferințele învățătoresți din arhiepiscopia ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisari consistoriali. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală!”

Bibliografie. A apărut „Foia pedagogică,” cu următorul cuprins: Disciplina, cu devotamentul și iubirea în serviciul educației (Urmare și fine), de Ioan Dariu.—Modele de lecțiuni: Aerul, elasticitatea lui, de C. Gr.—Informațiuni: Instrucțiune cu privire la cuincuenali. — De ale reuniunilor învățătoresți. — Mulțumită. — Felurim.

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră” cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian

Cântecul isvorului (poesie). Sîn-Petreanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schiță. Safire's ochii tăi (din Heine). I. Neamtu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte să poate întrebuița în ori-ce gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspiciuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

„Revista Ilustrată”, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poezie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P.

Simonu. Când te ved. Poesie de Nițu Din propria ei putere. Novelă de G. Simu.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minnerva” din Orăștie, edată de d-nii: Iosif Tabăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială” de Teodor Ceonța prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintâiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, Inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl pentru preparanți 2 fl 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

149 szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1898 évi 14023 számú végzése következtében Truța Pèter aradi ügyvéd által képviselt „Victoria” takarékpénztár javára Herbei Miculae hódosi lakos ellen 450 frt s jár. erejéig 1899. évi január hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 820 frtra. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehének, borjúk, lószekér, 13 szekérnyi széna, szin, kalna és olajkészítő felszerelés nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a n. buttyini kir. járásbíróság 1898. évi V. 348/1 számú végzése folytán 450 frt tökekövetelés ennek 1899 évi június hó 10 napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 52 frt 35 kiban bírósággal már megállapított költségek erejéig Hodoson, adós lakásán leendő eszközésére 1899. évi június hó 28 napjának d. e. 1/212 orája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N.-Buttyin, 1899. évi június hó 14-én.

Klausner Jakab
kir. bír. végrehajtó.

340 1—1

Salon de friserie român Mihail Miloș

în piața Tököly alături cu seminarul rom.

Recomand Onoratului public român salonul meu de friserie, ras, tuns etc.. Serviciu prompt și de o absolută curățenie.

Rog pe Onor. puolic român din loc și giur a mă încurajia, ca pe un începătoriu, cu vizitele sale. Abonamente încă primesc cu luna sau cu carta de abonament.

Prețuri foarte moderate.

Cu stimă

Mihail Miloș

friseur.

339 3—1

LICITAȚIUNE.

Pentru edificarea școlii din Toracul-mic, se eserie concurs de licitațiune cu ofert închis.

Prețul de exclamare: 3410 fl. 47 cr. v. a.

Planul, preliminarul speselor și condițiunilor, se pot vedea la oficiul parochial din loc, unde reflectanții vor avea a-și trimite ofertele timbrate și sigilate însoțite de vadiul cu 10% până în 1 Iulie st. n. 1899 inclusive, căci cele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Ofertele se vor desfăce în prezența comitetului paroch. în 2 Iulie st. n. 1899 la 8 ore a. m. în localitatea școlii legându-se imediat contractul oferentului cel mai ieftin, fără licitație verbală.

Toracul-mic 7/19 Iunie 1899.

V. Petrovițiu,
paroch-președlnate.

342 1—1

Petru Mihailu,
Inv. și notar la comitet